

Rapport

Monitor beheerskosten AWBZ 2011

Op 30 oktober 2012 uitgebracht aan de minister van VWS

Publicatienummer **309**

Uitgave College voor zorgverzekeringen
Postbus 320
1110 AH Diemen
Fax (020) 797 85 00
E-mail info@cvz.nl
Internet www.cvz.nl

Volgnummer 2012095619
Afdeling VERZ-VZ/RV
Auteur drs. A. Dinkelman
Doorkiesnummer Tel. (020) 797 85 03

Bestellingen Extra exemplaren kunt u bestellen via onze website (www.cvz.nl) of telefonisch bij de servicedesk onder nummer (020) 797 88 88.

Inhoud:

pag.

	Samenvatting en aanbevelingen
1	1. Inleiding
3	2. Besteedbare middelen 2011
3	2.a. Vaststelling macrobedrag beheerskosten 2011
4	2.b. Verdeling van het macrobedrag beheerskosten AWBZ
7	3. Werkelijke beheerskosten 2011
7	3.a. Opgaven verbindingkantoren
7	3.b. Vergelijking en analyse werkelijke beheerskosten
12	4. Budgetresultaten 2007 - 2011
12	4.a. Budget beheerskosten versus werkelijke beheerskosten
16	5. Reserves uitvoering AWBZ
20	6. PGB
25	7. Conclusies en aanbevelingen
27	Bijlage

Samenvatting

- Verzoek* Op verzoek van de minister van VWS rapporteert het CVZ vanaf het jaar 2000 jaarlijks over de ontwikkeling in het beheerskostenbudget AWBZ en de kosten van de verbindingkantoren.
- Bronnen* Voor deze monitor heeft het CVZ zich gebaseerd op de informatie uit de financiële verantwoordingen en de kwartaalstaten van de verbindingkantoren.
- Afname budget* Het beheerskostenbudget is in 2011 met 3,634 miljoen euro gedaald (2,3 procent ten opzichte van 2010). Dit is grotendeels veroorzaakt door een structurele neerwaartse bijstelling van het budget van 8,0 miljoen euro. Daar tegenover stonden nog wel enkele incidentele en structurele toevoegingen.
- Stijging beheerskosten* De beheerskosten in 2011 zijn met 21,151 miljoen euro zeer fors gestegen (bijna 15 procent t.o.v. 2010). Naar alle waarschijnlijkheid is een groot deel van de kostenstijging toe te schrijven aan de voorbereidingskosten voor de uitvoering van de AWBZ door zorgverzekeraars. Een onterechte boeking van 2,8 miljoen euro ten laste van de beheerskosten zal naar alle waarschijnlijkheid nog door de NZa worden gecorrigeerd waardoor de kosten navenant zullen dalen.
- Budgetresultaat negatief* Voor het eerst in jaren is het budgetresultaat negatief. Als gevolg van de grote stijging van de kosten enerzijds en een structurele neerwaartse bijstelling anderzijds, komt het tekort op 9,129 miljoen euro uit. Dit betekent een daling van het budgetresultaat ten opzichte van 2010. Dit tekort wordt naar alle waarschijnlijkheid nog wel aanzienlijk verkleind door te verwachten correcties van de NZa.

Beheerskosten versus budget 2010-2011

(1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2010	2011
Budget beheerskosten	159,117	155,483
Totaal beheerskosten	143,461	164,612
Budgetresultaat	15,656	-9,129

bron: College voor zorgverzekeringen

Reservepositie Als gevolg van het negatieve budgetresultaat is de macro reservepositie verslechterd. Vier verbindingkantoren hebben 2011 afgesloten met een negatieve reserve.

Afoming reserves Er zullen als gevolg van de verslechterde reservepositie naar verwachting geen afomingen van de reserves plaatsvinden over 2011.

Aanbevelingen

Budget 2012 Naar verwachting zal het budgetresultaat over 2012 positief uitvallen. Het CVZ adviseert de staatssecretaris van VWS geen aanvullende middelen beschikbaar te stellen middels de Nadere aanwijzing.

Budget 2013 Uitgaande van de huidige situatie adviseert het CVZ het structurele budget voor 2013 op het zelfde niveau te houden als dat van 2012.
Bij beëindiging van de verbindingskantoor constructie in 2014 kan het noodzakelijk zijn dat de staatssecretaris via een Nadere aanwijzing extra middelen beschikbaar stelt voor een sociaal plan.

1. Inleiding

Beheerskosten

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) stelt ieder jaar via een Aanwijzing het budget beheerskosten vast voor de uitvoering van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Dit budget strekt tot dekking van de beheerskosten die de zorgverzekeraars, de verbindingkantoren en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) tezamen maken. Het CAK ontvangt in 2011 voor het laatst een beheerskostenbudget. Met ingang van 2012 ontvangt het CAK als ZBO zijn financiële middelen rechtstreeks uit de begroting van VWS. Het College voor zorgverzekeringen (CVZ) volgt in de jaarlijkse monitor alleen de ontwikkelingen van het budget en de kosten van de verbindingkantoren.

Begrippen

Zorgverzekeraars die als verbindingkantoor zijn aangewezen voor één of meerdere zorgkantoorregio's, ontvangen een budget voor de kosten van de uitvoering van de AWBZ. De verbindingkantoren voeren in de praktijk de AWBZ-werkzaamheden uit. Verbindingkantoren worden door de staatssecretaris van VWS om de vier jaar aangewezen. Nederland is verdeeld in gezondheidsregio's, de zogeheten WZV regio's. Onder elke regio valt een aantal gemeenten. Enkele WZV regio's zijn gesplitst in een aantal subregio's. Per (sub)regio is één zorgkantoor aangewezen. In 2011 waren er 32 zorgkantoren werkzaam in evenzoveel (sub)regio's.

Opdracht CVZ

In 2001 zijn de taken en de budgetten voor beheerskosten AWBZ van verbindingkantoren fors verruimd. De budgetten 2001 voor beheerskosten AWBZ zijn op een niveau gebracht dat voldoende zou moeten zijn voor de taakuitvoering. De staatssecretaris van VWS heeft dat budgetniveau vastgesteld op basis van een onderzoek door het onderzoeksbureau EIM. Alle partijen die betrokken zijn geweest bij het op 31 maart 2001 gesloten 'Convenant over taken en beheerskosten zorgkantoren' (VWS, ZN en het CVZ)

hebben dit budgetniveau als macrokostendekkend aanvaard. In het convenant, dat later twee keer is geactualiseerd, krijgt het CVZ de taak om de aanwending van de beheerskostenbudgetten te volgen. Als vervolg op de afspraken in het convenant en op verzoek van VWS brengt het CVZ nu deze Monitor beheerskosten AWBZ 2011 uit. De monitor vormt voor VWS belangrijke input voor het opstellen van de Nadere aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten AWBZ 2012 en de Nadere aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten AWBZ 2013.

Ontwikkelingen

De staatssecretaris van VWS heeft op basis van de monitors van het CVZ en de ontwikkeling van het budget en de kosten met ingang van 2011 een structurele korting van 8,000 miljoen euro doorgevoerd.

De verbindingkantoren hebben in 2011 een begin gemaakt met de voorbereidingen rond de uitvoering van de AWBZ door zorgverzekeraars. Ook twee zorgverzekeraars (ASR en ONVZ) hebben middelen ontvangen om hun organisatie voor te bereiden op de uitvoering van de AWBZ.

Reserve uitvoering AWBZ

Met ingang van 1 januari 2005 is het Besluit financiering uitvoeringsorganisatie bijzondere ziektekostenverzekering AWBZ van kracht geworden. Dat Besluit verplicht de verbindingkantoren om vanaf 1 januari 2005 een wettelijke reserve uitvoering AWBZ aan te houden.

Vaststelling reserveposities

In november 2011 heeft het CVZ de reserveposities over 2008 vastgesteld en in maart 2012 de reservepositie over 2009.

2. Besteedbare middelen 2011

2.a. Vaststelling macrobedrag beheerskosten 2011

Vaststelling 2011

De staatssecretaris van VWS heeft in december 2010 de besteedbare middelen beheerskosten AWBZ voor het jaar 2011 vastgesteld op 206,484 miljoen euro. Dit bedrag is bestemd voor de dekking van de uitgaven voor de uitvoering van de AWBZ van de verbindingkantoren, de zorgverzekeraars en het CAK.

In december 2011 heeft de staatssecretaris een Tweede nadere aanwijzing van de besteedbare middelen ter dekking van de beheerskosten AWBZ 2011 vastgesteld, waarbij de besteedbare middelen beheerskosten AWBZ voor het jaar 2011 nader zijn vastgesteld op 211,033 miljoen euro. Het grootste deel daarvan, 155,483 miljoen euro, is bestemd voor de verbindingkantoren.

Budget 2011

Het uitgangspunt bij de vaststelling van de beschikbare middelen voor enig jaar is het macrobedrag van het voorgaande jaar. Dit bedrag wordt eerst geschoond voor incidentele posten en daarna verhoogd voor loon- en prijsbijstelling.

Daarna wordt het macrobedrag verhoogd of verlaagd met bedragen voor taakuitbreidingen of taakreducties.

In 2011 is het macrobudget voor de verbindingkantoren van 155,483 miljoen euro als volgt opgebouwd:

Samenstelling budget 2011

- basisbedrag 2011	154,317
- loon- en prijsbijstelling (1,25 + 1,52)	4,275
- Incidentele toevoeging voor Modernisering administratieve organisatie (voorwaardelijk)	2,400
- Structurele verhoging van het PGB budget als gevolg van een stijging van het aantal PGB's	1,391
- Structurele toevoeging AIS	0,100
- Structurele neerwaartse bijstelling	-8,000
- Incidentele toevoeging voor XML (voorwaardelijk)	1,000
Totaal budget besteedbare middelen	155,483

<i>Structureel en incidenteel</i>	Het structureel deel van het beheerskostenbudget 2011 bedraagt zodoende 152,083 miljoen euro en het incidenteel deel 3,400 miljoen euro.
<i>Budget voor zorgverzekeraars voor UAZ</i>	Met het oog op de toekomstige uitvoering van de AWBZ door zorgverzekeraars (UAZ) hebben twee zorgverzekeraars (ASR en ONVZ) die zelf geen verbindingkantoor zijn en ook niet binnen een concern opereren waarbinnen een andere verzekeraar als verbindingkantoor optreedt, gezamenlijk een bedrag van 2,500 miljoen euro ontvangen. Deze middelen zijn apart beschikbaar gesteld via beleidsregels voor de zorgverzekeraars.
<i>Verdeling van de middelen</i>	<p>2.b. Verdeling van het macrobedrag beheerskosten AWBZ</p> <p>Het CVZ stelt beleidsregels vast voor de verdeling van de beschikbare middelen. Deze beleidsregels zijn de basis voor de vaststelling van de budgetten per verbindingkantoor.</p> <p>De budgetten worden berekend op basis van een vast bedrag per verbindingkantoor, een vast bedrag per zorgkantoor en een vast bedrag per houder van een persoonsgebonden budget (PGB). Daarnaast is er een bedrag per inwoner, waarbij inwoners van 65 jaar en ouder dubbel meetellen. Voor de uitvoering van de doventolkregeling ontvangt Menzis een apart bedrag.</p>
<i>Berekening per regio</i>	Om de verbindingkantoren meer inzicht te bieden in het budget per zorgkantoorregio, vindt de berekening plaats op het niveau van de regio. Door deze bedragen te sommeren komt de berekening op het niveau van het verbindingkantoor.
<i>Nadere vaststelling</i>	Ter dekking van de uitgaven van de verbindingkantoren voor de uitvoering van de AWBZ heeft het CVZ in januari 2011 de voorlopige budgetten vastgesteld. Op deze voorlopige budgetten verstrekt het CVZ van februari 2011 tot en met januari 2012 een maandelijks voorschot. In april 2012 heeft het CVZ de budgetten nader vastgesteld op

basis van de Tweede nadere aanwijzing van de staatssecretaris. Vervolgens verreken het CVZ het verschil tussen de nader vastgestelde budgetten en de verstrekte voorschotten met de verbindingkantoren. Afhankelijk van de uitkomst van het verschil vergoedt dan wel berekent het CVZ hierover rente.

*Voorwaardelijke
deelbudgetten 2011*

De staatssecretaris heeft aan het deelbudget Modernisering administratieve organisatie de voorwaarde verbonden dat de verbindingkantoren in hun uitvoeringsverslag over 2011 dienen aan te geven hoe deze middelen zijn aangewend over de periode 2009 tot 2011. Het CVZ heeft hierover nog geen uitspraak gedaan, maar de verwachting is dat het overgrote deel van het budget niet zal worden teruggevorderd..

Ten aanzien van het deelbudget voor de implementatie van het XML-format heeft het CVZ inmiddels vastgesteld dat slechts één verbindingskantoor aan de gestelde voorwaarden heeft voldaan. Dit betekent dat het grootste deel van het beschikbaar gestelde bedrag van 1,0 miljoen euro zal worden teruggevorderd.

*Definitieve
vaststelling*

Of voldaan is aan de voorwaarden zal het CVZ toetsen aan de hand van de uitvoeringsverslagen van de verbindingkantoren. Deze uitvoeringsverslagen moeten uiterlijk 1 juli 2012 bij de NZa worden aangeleverd. De definitieve vaststelling door het CVZ zal dan naar alle waarschijnlijkheid begin 2013 kunnen plaatsvinden.

*Ontwikkeling van
het budget voor de
beheerskosten*

In tabel 1 is duidelijk zichtbaar dat het beheerskostenbudget in de periode 2007 tot en met 2009 jaarlijks is gegroeid, waarbij vooral de structurele groei in 2009 erg groot is geweest.

De daling van het budget in 2011 is voornamelijk veroorzaakt door de structurele neerwaartse bijstelling van 8,000 miljoen euro.

Het budget voor 2012 is door de staatssecretaris voorlopig vastgesteld op 164,331 miljoen euro. Deze stijging is voor het overgrote deel veroorzaakt door een incidentele toevoeging

van 9,000 miljoen euro voor de uitvoering van de AWBZ voor eigen verzekerden.

Tabel 1 Ontwikkeling beheerskostenbudget 2007-2011 (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2007	2008	2009	2010	2011
Beheerskostenbudget	137,349	139,701	160,714	159,117	155,483
Structureel	120,961	124,666	149,975	154,317	152,083
Incidenteel	16,388	15,035	10,739	4,800	3,400

bron: College voor zorgverzekeringen

3. Werkelijke beheerskosten 2011

3.a. Opgaven verbindingkantoren

Kostenopgaven In 2012 hebben de verbindingkantoren hun beheerskosten over 2011 verantwoord in de financiële verantwoordingen 2011. Volgens deze opgaven bedragen de beheerskosten in 2011 in totaal 164,612 miljoen euro.

3.b. Vergelijking en analyse werkelijke beheerskosten

Ontwikkeling beheerskosten Over de afgelopen vijf jaren hebben de beheerskosten van de verbindingkantoren zich als volgt ontwikkeld (Tabel 2):

Tabel 2 Ontwikkeling beheerskosten 2007-2011 (1 = 1 mln. euro) op basis van de financiële verantwoordingen)

Omschrijving	2007	2008	2009	2010	2011
Beheerskosten	125,432	124,416	134,838	143,461	164,612

bron: College voor zorgverzekeringen

Sterke stijging beheerskosten De stijging van de beheerskosten met ruim 21 miljoen euro in 2011 (14 procent) ten opzichte van 2010 is zeer fors te noemen en veel groter dan in voorgaande jaren. Een nadere analyse laat zien dat 7 verbindingkantoren in het vierde kwartaal een zeer sterke stijging van de beheerskosten hebben verantwoord (tussen de 32 en 46 procent hoger dan het derde kwartaal).

Navraag bij enkele verbindingkantoren bevestigde het vermoeden dat de stijging voor het grootste deel is toe te schrijven aan de voorbereidingskosten in het kader van de Uitvoering van de AWBZ door zorgverzekeraars (UAZ). De NZa zal in het najaar van 2012 nader onderzoek doen naar deze opvallende kostenstijging.

Naast de hoge uitvoeringskosten UAZ heeft de NZa ook geconstateerd dat bij één verbindingskantoor bepaalde kosten (2,8 miljoen euro) naar alle waarschijnlijkheid ten onrechte ten laste van de beheerskosten (onderdeel PGB) zijn gebracht.

Mogelijke correctie beheerskosten

Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek van de NZa zullen de macrobeheerskosten van de verbindingkantoren mogelijk worden verlaagd.

Sterke groei in vierde kwartaal 2011

Zoals blijkt uit tabel 3 zijn vooral in het laatste kwartaal van 2011 de beheerskosten sterk gestegen. In deze tabel zijn de kosten uit het eerste tot en met het vierde kwartaal van de kwartaalstaten van 2011 opgenomen. De grote stijging in het vierde kwartaal is naar alle waarschijnlijkheid toe te schrijven aan de UAZ.

Tabel 3 Verloop beheerskosten 2011
(op basis van de kwartaalstaten)

(1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Beheerskosten	37,694	39,093	40,074	46,135

bron: College voor zorgverzekeringen

Uitsplitsing beheerskosten

In de jaarstaten van de zorgkantoren worden de beheerskosten uitgesplitst in kosten voor extern personeel, intern personeel en overige beheerskosten, zie tabel 4. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de totalen uit tabel 2 en 4 niet aansluiten. De gegevens uit tabel 2 zijn afkomstig uit de financiële verantwoordingen en de gegevens uit tabel 4 zijn afkomstig uit de kwartaalstaten. Al enige jaren liggen de totalen uit de financiële verantwoordingen een paar procent lager dan die uit de kwartaalstaten. In 2011 is de totaalstand uit de financiële verantwoordingen echter hoger. Een plausibele verklaring voor deze verschillen is tot op heden niet gevonden.

Tabel 4 Vergelijking beheerskosten 2011
(op basis van de kwartaalstaten)

(1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2007	2008	2009	2010	2011
Kosten extern personeel	13,275	18,036	14,558	22,011	22,247
Kosten intern personeel	66,542	63,058	74,462	79,462	82,798
Overige beheerskosten	48,746	45,491	50,395	44,219	57,952
Totaal	128,563	126,585	139,415	145,692	162,997

bron: College voor zorgverzekeringen

Toegenomen kosten De grootste verschuiving ten opzichte van 2010 ligt overduidelijk bij de Overige beheerskosten. Deze kosten zijn met 31 procent gestegen. De Kosten intern personeel laten een stijging van ruim 4 procent zien, terwijl de Kosten extern personeel nagenoeg gelijk zijn gebleven. De totale kosten komen hiermee bijna 12 procent hoger uit dan in 2010.

Toerekening beheerskosten naar hoofdtaken Een meer gedetailleerde verdeling van de beheerskosten is terug te vinden in de opgave van de verbindingkantoren in de financiële verantwoording. In tabel 5 is deze onderverdeling weergegeven over de jaren 2007 tot en met 2011.

Tabel 5 Vergelijking beheerskosten 2011
(op basis van de financiële verantwoording)

(1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2007	2008	2009	2010	2011
Zorgbemiddeling o.a. wachtlijstbeheer	23,076	22,477	20,152	24,272	24,162
PGB	22,901	29,318	37,812	39,926	47,128
Zorgcontractering en overige zorgactiviteiten	46,670	51,683	51,681	57,332	69,827
Werkzaamheden eigen bijdrage	22,159	8,341	6,479	5,807	1,090
Kosten AZR	10,626	12,597	18,714	16,124	22,405
Totaal	125,432	124,416	134,838	143,461	164,612

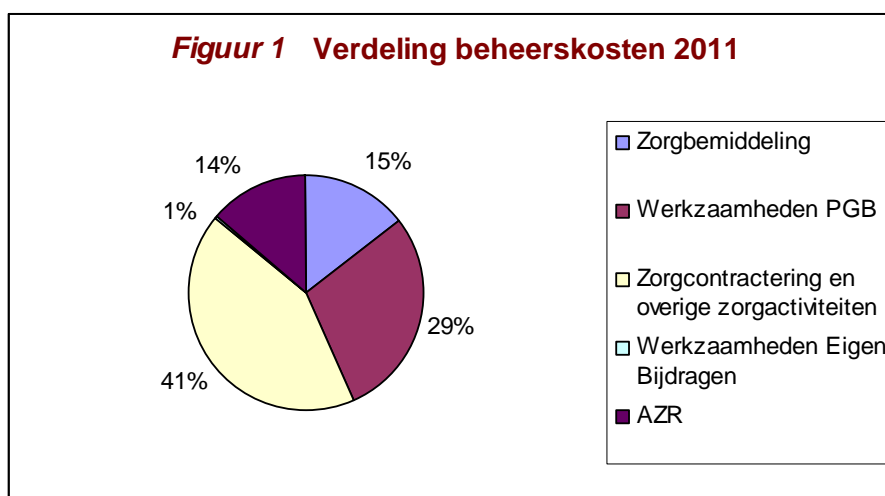
bron: College voor zorgverzekeringen

Kostenverdeling 2011 In figuur 1 wordt de kostenverdeling van 2011 in beeld gebracht, waarbij duidelijk opvalt dat het onderdeel

zorgcontractering nog steeds het grootste deel van de beheerskosten vertegenwoordigt.

Ten opzichte van 2010 zijn de onderlinge verhoudingen niet significant gewijzigd. Uitgedrukt in euro's zijn de toegenomen kosten echter fors te noemen.

De kosten inzake werkzaamheden PGB zijn met 7,2 miljoen euro (18 procent) gestegen (wanneer de eerder genoemde correctie van 2,8 miljoen euro wordt doorgevoerd, zijn de kosten met 4,4 miljoen euro (11 procent) gestegen. De kosten inzake Zorgcontractering en overige zorgactiviteiten zijn met 12,5 miljoen euro (22 procent) gestegen. De kosten inzake AZR zijn met 6,3 miljoen euro (39 procent) gestegen, Deze forse stijging is deels veroorzaakt door de implementatie van AZR 3.0.

Kosten Eigen Bijdrage

De kosten inzake de werkzaamheden eigen bijdrage betreffen de eigen bijdrage dossiers die de verbindingkantoren in 2007 niet hebben kunnen overdragen aan het CAK. Deze kosten zijn inmiddels tot minder dan 1 procent van de totale beheerskosten gedaald. Slechts twee van de elf verbindingkantoren hebben in 2011 nog beheerskosten geboekt op deze rubriek.

Kostentoewijzing

Evenals in voorgaande jaren leidt onderlinge vergelijking tot een dusdanig divers beeld dat het niet mogelijk is om op basis van de nu beschikbare gegevens conclusies te trekken op het niveau van de verbindingkantoren. Dit wordt veroorzaakt doordat de door de verbindingkantoren gehanteerde methoden van toerekening en toewijzing aan de diverse kostencategorieën fors verschillen. Ook wanneer opvolgende jaaropgaven van dezelfde verbindingkantoren met elkaar worden vergeleken, treden in sommige gevallen grote mutaties op. Deze verschillen zijn mogelijk omdat de NZa alleen de totale beheerskosten beoordeelt en niet de onderverdeling.

4. Budgetresultaten 2007 – 2011

4.a. Budget beheerskosten versus werkelijke beheerskosten

Aansluiting budget beheerskosten op daadwerkelijke beheerskosten

Een belangrijk thema in deze monitor is de vraag of het macrobedrag voor beheerskosten AWBZ aansluit bij de werkelijke kosten van de gezamenlijke verbindingkantoren. In tabel 5 worden de budgetten, zoals die zijn uitgekeerd aan de verbindingkantoren (exclusief afkoop negatieve reserves), vergeleken met de beheerskosten.

Tabel 6 Beheerskosten versus budget 2007 – 2011

(1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2007	2008	2009	2010	2011
Budget beheerskosten	137,349	139,701	160,714	159,117	155,483
Totaal beheerskosten	125,432	124,416	134,838	143,461	164,612
Budgetresultaat	11,917	15,285	25,876	15,656	-9,129

bron: College voor zorgverzekeringen

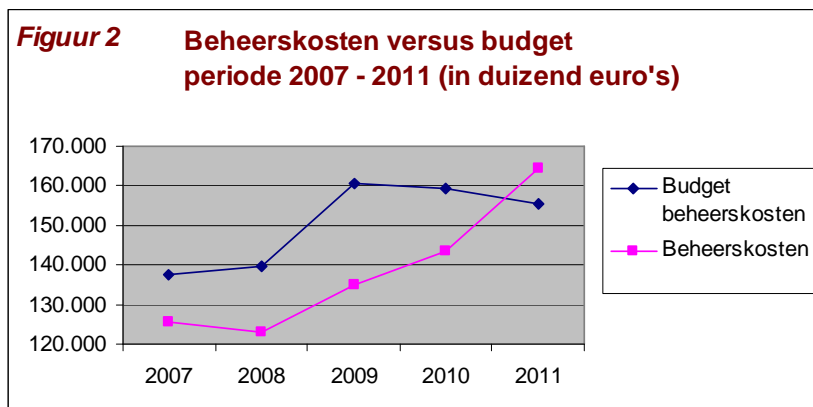
Budget versus kosten

Zoals is te zien in tabel 5 is het budgetresultaat in de afgelopen jaren steeds bijzonder goed geweest, met als piekjaar 2009. Het resultaat over 2011 laat echter een geheel ander beeld zien. Voor het eerst in jaren is het macro budgetresultaat negatief .

Oorzaken negatief budgetresultaat

De belangrijkste oorzaak voor dit negatieve resultaat is de sterke stijging van de beheerskosten van 21,1 miljoen euro en een dalend budget. Zoals in het vorige hoofdstuk al is vermeld, zijn de beheerskosten in het laatste kwartaal van 2011 veel sterker gestegen dan verwacht. Naar alle waarschijnlijkheid zullen de verantwoorde beheerskosten als gevolg van mogelijke correcties door de NZa nog wel worden verlaagd met 2,8 miljoen euro (kosten ten onrechte geboekt ten laste van PGB beheerskosten). Ook kan er nog een correctie komen van rond de 6 miljoen euro in verband met de zeer hoge kostenverantwoording (UAZ) in het laatste kwartaal. Het negatieve budgetresultaat lijkt dan ook eerder incidenteel

van karakter dan structureel.

Verschillen tussen de verbindingkantoren

Van de 11 verbindingkantoren zijn er 6 met een negatief resultaat (5 als de correctie van de NZa wordt doorgevoerd). Het gaat om zowel grote als kleine verbindingkantoren. De resultaten voor alle verbindingkantoren lopen uiteen van -20 procent tot +12 procent.

Budgetresultaat als percentage van het budget

In tabel 7 zijn de verbindingkantoren naar hoogte van de budgetten opgedeeld in drie categorieën waarbij het budgetresultaat is uitgedrukt in een percentage van het beheerskostenbudget. Uit de tabel is af te lezen dat de grote drie verbindingkantoren een veel slechter resultaat behaald hebben dan de overigen. Dit slechte resultaat wordt overigens voor het grootste deel veroorzaakt door één verbindingskantoor dat 6,2 miljoen euro voor zijn rekening neemt. Van de kleinere verbindingkantoren hebben er drie van de zes een positief resultaat en van de middelgrote één van de twee.

Tabel 7 Resultaat 2011 uitgedrukt in % van budget 2011 (1 = 1 mln. euro)

Indeling naar budgetbedrag	Aantal verbindingskantoren	Beheerskosten 2011	Budget beheerskosten 2011	Budget - /- kosten (saldo)	Saldo in % van budget
< 8 miljoen	6	37,311	36,633	-678	-1,8%
> 8 en < 21 miljoen	2	39,586	39,216	-370	-0,9%
> 21 miljoen	3	87,715	79,634	-8.081	-10,1%
Totaal	11	164,612	155,483	-9.129	-5,9%

bron: College voor zorgverzekeringen

Verdeelmodel

De budgetresultaten geven geen eenduidig beeld waardoor het moeilijk is om conclusies te verbinden aan de uitkomsten. Sinds 2010 zijn, op verzoek van de staatssecretaris, in het verdeelmodel de vaste bedragen voor de kleine verbindingkantoren (niet behorende tot een concern) verdubbeld. Het CVZ is gevraagd te bezien of ook voor 2013 een aanpassing gewenst is.

Ontwikkelingen 2012

Het beheerskostenbudget voor 2012 is met bijna 9,0 miljoen euro verhoogd. Deze stijging is veroorzaakt door een incidentele, voorwaardelijke toevoeging van 9,0 miljoen euro voor de kosten met betrekking tot de UAZ. De verbindingkantoren hebben inmiddels laten weten dat zij hiervan 6,0 miljoen euro zullen benutten. Het restant van 3,0 miljoen euro zal niet door het CVZ worden uitgekeerd. De eerste kwartaalstaat van 2012 laat een bedrag van 40,423 miljoen euro aan beheerskosten zien en het tweede kwartaal 37,876 miljoen euro. Voor het eerste half jaar van 2012 komt dit uit op 78,299 miljoen euro. Dit is een stijging ten opzichte van het eerste halfjaar van 2011 van 1,511 miljoen euro. Wel valt op dat de beheerskosten over het tweede kwartaal lager liggen dan over het eerste kwartaal. De laatste jaren liepen de beheerskosten over het algemeen elk kwartaal op. Als zich geen onverwachte zaken voordoen in de rest van 2012 zullen de beheerskosten naar verwachting uitkomen rond de 154 miljoen euro.

Budgetresultaat 2012

De staatssecretaris van VWS heeft in de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten AWBZ 2012 een

macrobedrag van 164,331 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de verbindingkantoren. Uitgaande van de eerder genoemde geschatte beheerskosten zal dit leiden tot een positief budgetresultaat. Hierbij dient nog wel te worden opgemerkt dat het deelbudget UAZ (9,0 miljoen euro) op verzoek van de verbindingkantoren zelf maar voor tweederde is uitgekeerd.

5. Reserves uitvoering AWBZ

Reserve uitvoering AWBZ

Met ingang van 1 januari 2005 is het Besluit financiering uitvoeringsorganisatie bijzondere ziektekostenverzekering AWBZ van kracht geworden. Dat Besluit verplicht de verbindingkantoren om vanaf 1 januari 2005 een wettelijke reserve uitvoering AWBZ aan te houden. Bij gelegenheid van de Nadere regeling besteedbare middelen beheerskosten AWBZ 2005 heeft de staatssecretaris van VWS de verbindingkantoren verplicht om in 2005 het verschil tussen enerzijds de som van de beheerskosten AWBZ over de jaren 2001 tot en met 2004 en anderzijds de som van de ex post budgetten voor beheerskosten over de jaren 2001 tot en met 2004 in de reserve uitvoering AWBZ op te nemen.

Onderzoek NZa

De NZa heeft in juni 2007 het rapport "Onderzoek reserves uitvoering AWBZ bij verbindingkantoren" uitgebracht. Op basis van dit rapport heeft het CVZ de reservestanden voor 2005 kunnen vaststellen en vervolgens ook die van de daaropvolgende jaren.

Vaststelling overschrijding reserve uitvoering AWBZ 2006

Voor de vaststelling van 2006 hanteerde het CVZ de volgende methode:

Beginstand reserve 2006 + definitief beheerskostenbudget 2006 - beheerskosten 2006 = Eindstand reserve 2006.

Nieuwe methode vaststelling overschrijding reserve uitvoering AWBZ vanaf 2007

Naar aanleiding van de vaststelling van de overschrijding van de reserve uitvoering AWBZ 2006 heeft het CVZ de vaststelling voor 2007 en verder nogmaals beoordeeld.

In overleg met de NZa, VWS en ZN is vervolgens besloten om bij de komende vaststellingen uit te gaan van de reservestand per 31 december van het betreffende jaar zoals die is gepresenteerd in de financiële verantwoordingen. Op deze manier sluit de vaststelling exact aan op de gegevens van de verbindingkantoren.

Tijdpad

Bij de vaststellingen van de reserves over 2008 en 2009 heeft het CVZ geconstateerd dat de reservestanden in de financiële verantwoordingen soms niet juist waren. Een aantal

verbindingskantoren heeft destijds ten onrechte de rentebaten op PGB gelden verantwoord in de reservestand AWBZ terwijl dit verrekend had moeten worden met de subsidie PGB. Daarom heeft het CVZ besloten de reserveposities pas vast te stellen als het beheerskostenbudget van het betreffende jaar definitief is vastgesteld. Aangezien de definitieve vaststelling van het beheerskostenbudget uiterlijk drie jaar na het toekennen van het budget plaats dient te vinden, zal de vaststelling van de reserve 2010 en de eventuele afroaming uiterlijk in 2013 plaatsvinden.

Het CVZ zal alles in het werk stellen om de reserves zo snel mogelijk vast te stellen, maar wordt daarin ook beperkt doordat sommige deelbudgetten voorwaardelijk worden toegekend. Hierdoor is extra tijd nodig om vast te stellen dat aan de gestelde eisen is voldaan wat weer vertraging oplevert bij de definitieve vaststelling.

In november 2011 heeft het CVZ de reservepositie per ultimo 2008 vastgesteld en in maart 2012 heeft het CVZ de reservepositie per ultimo 2009 vastgesteld. Voor het jaar 2009 loopt er nog één bezwaarprocedure.

Ontwikkeling reservestanden

In 2011 komt er een abrupt einde aan de stijging van de macro reservestand. De macro stand daalt met 17 miljoen euro tot iets meer dan 9 miljoen euro. Dit heeft als gevolg dat er naar alle waarschijnlijkheid bij geen enkel verbindingskantoor zal worden afgeroomd.

De macro reservestand is overigens sterker gedaald dan het budgetresultaat over 2011. Naast het budgetresultaat zijn ook andere posten als financieel rendement en overige mutaties over voorgaande boekjaren van invloed op de stand per ultimo boekjaar. Eén verbindingskantoor heeft voor meer dan 8 miljoen euro op de post overige mutaties over voorgaande boekjaren geboekt.

Tabel 8 Reserverstanden in de periode 2007 - 2011**(1 = 1 mln. euro)**

	2007	2008	2009	2010*	2011*
Macro reserverstand	-18,459	7,369	24,924	26,443	9,351
Afroming overreserve	8.710	10,307	5,446	3,510	0
Gecorrigeerde macro reserverstand	-27,259	-2,938	19,478	22,933	9,351

* De standen vanaf 2010 zijn nog voorlopig!

bron: College voor zorgverzekeringen

Oorzaken daling macro reserverstand

Zoals in hoofdstuk 3 al is opgemerkt, zijn de beheerskosten in vooral het vierde kwartaal sterk gestegen, zodat het budgetresultaat flink in de min is geschoten. Dit vertaalt zich vervolgens onmiddellijk in een sterk verslechterde macro reservepositie.

Negatieve reserverstanden op verbindingkantoor niveau

Was er in 2010 nog maar één verbindingkantoor met een negatieve reserve, in 2011 is dit aantal weer opgelopen tot vier. De percentages van de tekorten uitgedrukt in het nader vastgestelde budget voor 2011 lopen uiteen van 0,5 procent tot 24,1 procent.

De reserverstanden ingedeeld naar hoogte van het budget

Om nog meer inzicht te verschaffen in de verdeling van de reserverstanden van tabel 8, zijn de verbindingkantoren in tabel 9 ingedeeld naar de hoogte van de budgetten beheerskosten.

Tabel 9 Reserverstanden in de periode 2007 - 2011**(1 = 1 mln. euro)**

Budget beheerskosten 2011 verbindingkantoren	Voorlopige reserverstand dec. 2011	Reserverstand dec. 2011 in % budget 2011
< 8 miljoen	0,448	1,2%
> 8 en < 21 miljoen	6,412	16,7%
> 21 miljoen	2,491	3,1%
Totaal	9,351	6,0%

bron: College voor zorgverzekeringen

Tendens

De zeer forse kostenstijgingen in 2011 hebben geleid tot een sterk verslechterde reservepositie van de verbindingkantoren,

waarbij opvalt dat de middelgrote kantoren het nog behoorlijk goed doen.

*Mogelijke gevolgen
voor het budget van
2012 en 2013*

Wanneer de NZa geen correcties zal doorvoeren in de opgevoerde beheerskosten over 2011, zullen de negatieve budgetresultaten voor de meeste verbindingkantoren geen grote impact hebben. Slechts één groot verbindingskantoor gaat van een redelijk positieve reserve naar een forse negatieve reserve.

Er van uitgaande dat de grote kostenstijgingen in 2011 incidenteel van aard waren, kan worden gesteld dat het beheerskostenbudget voor 2012 toereikend zal zijn en dat voor het budget voor 2013, bij gelijkblijvende omstandigheden, niet veel hoeft te worden gewijzigd.

6. PGB

Werkzaamheden rond het PGB

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) geeft indicaties af aan cliënten die vervolgens bij het zorgkantoor kunnen aangeven of zij Zorg In Natura (ZIN) of een PersoonsGebonden Budget (PGB) willen ontvangen. In het geval van een PGB berekenen de zorgkantoren de hoogte van het toe te kennen budget, verminderen dat met de eigen bijdrage en keren vervolgens het netto budget in één of meer termijnen uit. Daarnaast dragen de zorgkantoren ondermeer zorg voor de controle op de verantwoording door de budgethouder.

Coördinatie CVZ

Het CVZ coördineert de uitvoering van de PGB-regeling. De zorgkantoren kennen de persoonsgebonden budgetten toe op basis van de ministeriële regeling subsidies AWBZ. De persoonsgebonden budgetten worden betaald uit het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ).

Ontwikkeling PGB- budgetten 2007 - 2011

In tabel 10 is duidelijk te zien hoe de PGB aantallen (stand 30 juni) gestaag groeien. De daling in 2007 werd veroorzaakt door de overheveling van de functie huishoudelijke verzorging naar de Wmo. Er is dus al een aantal jaren sprake van een forse groei. Deze groei zwakt wel af. In 2008 bedroeg de groei 31 procent, in 2009 13 procent en in 2010 12 procent.

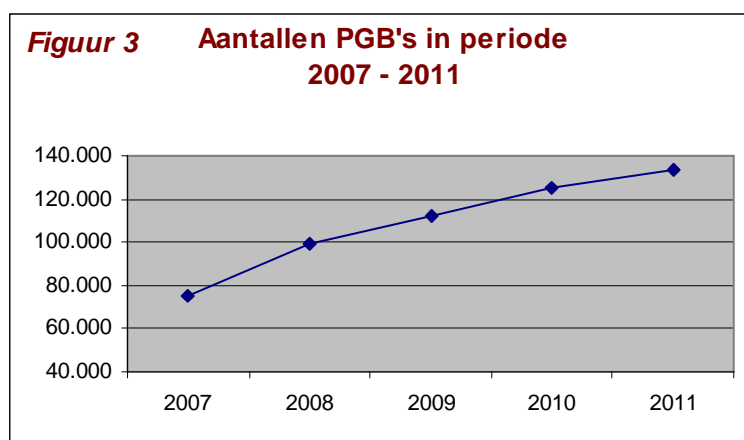
Op peildatum 30 juni 2011 bedroeg het aantal PGB's 133.208. De toename is hiermee beduidend lager dan in 2010. Dit is voornamelijk veroorzaakt door de PGB stop die op 1 juli 2010 is ingevoerd als gevolg van forse overschrijdingen van het PGB-budget. Nieuwe cliënten konden vanaf dat moment alleen in zeer speciale gevallen nog een PGB toegewezen krijgen. Op 1 januari 2011 is deze stop weer opgeheven.

Tabel 10 PGB aantallen per 30 juni van genoemde jaren

Omschrijving	2007	2008	2009	2010	2011
Aantal PGB's	75.204	98.801	111.813	125.519	133.208

bron: College voor zorgverzekeringen

PGB aantallen in een grafiek In onderstaande grafiek wordt nogmaals duidelijk dat de groei van het aantal PGB's steeds meer afneemt.

PGB's per verbindingkantoor

In tabel 11 wordt de verdeling van de PGB's over de verbindingkantoren weergegeven. Er is een opvallend grote spreiding als het aantal PGB's wordt afgezet tegen het aantal inwoners. Bij een gemiddeld aantal van 800 PGB's per honderdduizend inwoners springen De Friesland en Menzis er aan de bovenkant uit met respectievelijk 1.051 en 1.046 PGB's per honderdduizend inwoners. Zorg en Zekerheid springt er met 491 PGB's per honderdduizend inwoners aan de onderkant uit. Een verklaring voor deze spreiding is er vooralsnog niet.

De grote spreiding van het aantal PGB's per verbindingkantoor vormt een extra argument om het PGB als aparte parameter in het verdeelmodel te houden en het PGB budget niet te verdelen op basis van inwonersaantallen.

Tabel 11 PGB's per verbindingkantoor in 2011

Verbindingskantoren	Aantal PGB's	Aantal inwoners	Aantal PGB's per 100.000 inwoners
Achmea zorgkantoor N.V.	21.938	2.668.538	822
Stichting Zorgkantoor Menzis	22.213	2.124.177	1.046
Univé Zorgkantoor B.V.	3.703	609.247	608
Agis Zorgverzekeringen N.V.	18.477	2.817.492	656
Zorgkantoor DSW B.V.	3.051	497.893	613
Salland Zorgkantoor B.V.	1.362	176.630	771
Trias Zorgkantoor B.V.	4.184	634.350	660
Zorgkantoor Friesland B.V.	6.801	647.282	1.051
OWM Zorgverzekeraar	4.036	821.989	491
Zorg en Zekerheid U.A.			
VGZ Zorgkantoor BV	18.087	2.079.020	870
CZ Zorgkantoor B.V.	29.356	3.579.181	820
Totaal	133.208	16.655.799	800

bron: College voor zorgverzekeringen

Grote verschillen in kosten per PGB

In tabel 12 staan de kosten per PGB over de jaren 2007 tot en met 2011 vermeld. De kosten zijn gegroepeerd op basis van de omvang van de beheerskostenbudgetten van 2011. Wat opvalt is dat na de daling in 2010 de gemiddelde kosten in 2011 weer behoorlijk zijn gestegen (11%). Verder is opvallend dat ook in 2011 niet de allergrootste verbindingkantoren, maar de middelgrote verbindingkantoren de laagste gemiddelde kosten hebben en dat die minder dan de helft bedragen van de kleinere verbindingkantoren.

Tabel 12 Gemiddelde beheerskosten per PGB in periode 2007-2011

Budget beheerskosten 2011 verbindingkantoren	Kosten 2007	Kosten 2008	Kosten 2009	Kosten 2010	Kosten 2011
< 9 miljoen	438,84	354,35	446,98	484,13	498,72
> 9 en < 21 miljoen	241,56	260,69	278,30	210,35	217,82
> 21 miljoen	300,34	298,64	344,86	322,71	326,94
Totaal	304,52	296,74	338,17	318,09	353,79

bron: College voor zorgverzekeringen

Grote onderlinge verschillen

De spreiding van de gemiddelde kosten per PGB per verbindingkantoor is zeer groot. Het verbindingkantoor met de laagste kosten, 191,37 euro per PGB, is bijna vijf keer goedkoper dan het verbindingkantoor met de hoogste kosten, 944,93 euro per PGB.

Zoals al in eerdere monitoren is geconstateerd, blijkt ook in 2011 dat er grote onderlinge verschillen bestaan. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door verschillende toerekeningmethoden.

Kosten per PGB in 2011

In tabel 13 zijn de verbindingkantoren ingedeeld naar het aantal PGB dossiers dat zij op jaarbasis behandelen. Ook hier wordt de grote spreiding zichtbaar. Opvallend is dat de gemiddelde kosten van de verbindingkantoren met 4.000 tot 8.000 PGB's hoger zijn dan de gemiddelde kosten van verbindingkantoren met minder dan 4.000 PGB's.

Bij de grotere verbindingkantoren blijkt wel weer dat de kosten per PGB sterk dalen.

Tabel 13 beheerskosten per PGB in 2011

Verbindingskantoren met aantal PGB's	Aantal PGB's	Kosten 2011	Kosten per PGB
< 4.000	8.116	3.872.000	477,08
> 4.000 en < 8.000	15.021	7.667.000	510,42
>18.000 en < 20.000	36.564	13.511.000	369,52
>20.000	73.507	22.078.000	300,35
Totaal	133.208	47.128.000	353,79

bron: College voor zorgverzekeringen

Toekomstige ontwikkelingen PGB

Vanaf 1 januari 2012 kunnen, naast de huidige budgethouders, alleen nog maar verzekerden met een verblijfsindicatie een PGB aanvragen. Daarnaast is nog een PGB mogelijk voor verzekerden die op minimaal 10 uur zorg per week zijn aangewezen. De PGB instroom zal daarom met ingang van 1 januari 2012 afnemen. Ultimo 2011 bedroeg het aantal PGB's nog ruim 138.000, maar ultimo juni 2012 was dit aantal gezakt tot 133.000 en deze trend zet zich in ieder geval

door tot ultimo 2012.

Van de verbindingkantoren wordt een extra inspanning verwacht ten aanzien van de controlewerkzaamheden per PGB, vooral bij de beoordeling van de aanvraag.

Tegenover deze extra inspanning staan de afnemende aantallen. De verwachting is daarom dat beheerskosten PGB in 2012 ongeveer gelijk zullen zijn aan 2011. In 2011 bedroeg het aandeel van de PGB kosten op de totale beheerskosten bijna 29 procent.

In het Begrotingsakkoord 2013 is overigens afgesproken dat de toegang tot het PGB op 1 januari 2013 weer zal worden verruimd.

7. Conclusies en aanbevelingen

- Hoogte budget beheerskosten 2011* Het budgetresultaat in 2011 is voor het eerst in jaren negatief. Dit komt vooral door hoge beheerskosten. Het is waarschijnlijk dat er nog correcties zullen volgen waardoor het beeld nog aanmerkelijk kan wijzigen. Verder heeft naar alle waarschijnlijkheid de voorbereiding op de UAZ voor een sterke, incidentele kostenstijging gezorgd in 2011.
- Budget 2012* Op basis van de voorlopige cijfers van 2012 zullen naar verwachting de beheerskosten over 2012 rond de 154 miljoen euro uitkomen, waardoor er bij een nog voorlopig budget van 164,331 miljoen weer een positief budgetresultaat zal ontstaan.
- Budget 2013* Ten tijden van het schrijven van deze monitor is het onduidelijk hoe de politieke besluitvorming met betrekking tot de uitvoering van de AWBZ zich gaat ontwikkelen. Op dit moment liggen er nog verschillende uitvoeringsopties open.
- Als de staatssecretaris geen extra werkzaamheden van de verbindingkantoren verlangt en zich geen onvoorziene omstandigheden voordoet, zal het budget op het huidige niveau gehandhaafd kunnen worden. Bij beëindiging van de verbindingskantoor constructie kan de staatssecretaris eventueel via een Nadere aanwijzing extra middelen beschikbaar stellen voor een sociaal plan.
- Verdeelmodel* De budgetresultaten geven geen aanleiding om de verdeelsystematiek te wijzigen. Dit houdt in dat het CVZ de staatssecretaris van VWS ook voor 2013 adviseert de vaste bedragen voor de kleinere verbindingkantoren (niet behorende tot een concern) net als de afgelopen twee jaar weer te verdubbelen.
- Reserves* Als gevolg van het (al dan niet kleine) negatieve budgetresultaat vinden er over 2011 waarschijnlijk geen afromingen plaats.

*Toekomstige
ontwikkelingen*

Als gevolg van de val van het kabinet Rutte is onder andere de uitvoering van de AWBZ door zorgverzekeraars met minimaal een jaar uitgesteld. Hierdoor zijn de concessies van de verbindingkantoren weer met een jaar verlengd tot ultimo 2013.

Verder is nog veel onzeker ten aanzien van eventuele verdere overhevelingen naar de Wmo en de ontwikkelingen binnen de langdurige zorg.

College voor zorgverzekeringen

Voorzitter Raad van Bestuur

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Arnold Moerkamp', written over the printed name.

Arnold Moerkamp

Bijlage

Zorgkantoren en verbindingkantoren In tabel 14 wordt een opsomming gegeven van de zorgkantoren en de verbindingkantoren waartoe deze zorgkantoren behoren in 2011.

Tabel 14 Zorgkantoren en Verbindingskantoren

Naam regio zorgkantoor	Nummer	Verbindingskantoor 2011
Groningen	5501	Stichting Zorgkantoor Menzis
Friesland	5502	Zorgkantoor Friesland B.V.
Drenthe	5503	Achmea zorgkantoor N.V.
Zwolle	5504	Achmea zorgkantoor N.V.
Twente	5505	Stichting Zorgkantoor Menzis
Stedendriehoek	5506	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Arnhem	5507	Stichting Zorgkantoor Menzis
Nijmegen	5508	VGZ Zorgkantoor BV
Utrecht	5509	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Flevoland	5510	Achmea zorgkantoor N.V.
't Gooi	5511	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Noord-Holland Noord	5512	Univé Zorgkantoor B.V.
Kennemerland	5513	Achmea zorgkantoor N.V.
Zaanstreek/Waterland	5514	Achmea zorgkantoor N.V.
Amsterdam	5515	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Amstelland en de Meerlanden	5516	OWM Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid U.A.
Zuid-Holland Noord	5517	OWM Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid U.A.
Haaglanden	5518	CZ Zorgkantoor B.V.
Delft Westland Oost	5519	Zorgkantoor DSW B.V.
Midden-Holland	5520	Trias Zorgkantoor B.V.
Rotterdam	5521	Achmea zorgkantoor N.V.
Nieuwe Waterweg Noord	5522	Zorgkantoor DSW B.V.
Zuid-Hollandse Eilanden	5523	CZ Zorgkantoor B.V.
De Waardenlanden	5524	Trias Zorgkantoor B.V.
Zeeland	5525	CZ Zorgkantoor B.V.
West-Brabant	5526	CZ Zorgkantoor B.V.
Midden-Brabant	5527	VGZ Zorgkantoor BV
Noord-Oost Brabant	5528	VGZ Zorgkantoor BV
Zuid-Oost Brabant	5529	CZ Zorgkantoor B.V.
Noord-Limburg	5530	VGZ Zorgkantoor BV
Zuid-Limburg	5531	CZ Zorgkantoor B.V.
Midden IJssel	5532	Salland Zorgkantoor B.V.

bron: College voor zorgverzekeringen